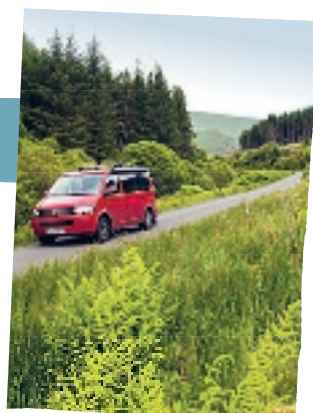

INHOUD

- Over dit boek 6
- Laat een positief spoor achter 8
- Zo gebruik je dit boek 10
- Dit is Schotland 12
- Hoe kom je in Schotland? 14
- Kaarten en kaartlezen 16
- Waar en hoe overnachten in Schotland 18
- Wat neem je mee? 23
- Een camper of kampeerbusje huren 26
- Do's en don'ts 28
- De nieuwste routes in Schotland 32
- Maak kennis met de North Coast 500 34

DE NC500 38

- 01 VAN INVERNESS NAAR JOHN O'GROATS 40
- 02 VAN JOHN O'GROATS NAAR DURNESS 54
- 03 VAN DURNESS NAAR ULLAPOOL 68
- 04 VAN ULLAPOOL NAAR APPLECROSS 82
- 05 VAN APPLECROSS NAAR INVERNESS 94

DE ZUIDWESTKUST 300 104

- 06 SOUTH WEST COAST 300 106

HET NOORDOOSTEN 250 122

- 07 DE NORTH EAST 250 124

WESTKUST 142

- 08 VAN LOCH FYNE NAAR OBAN 144
- 09 ROND KINTYRE VAN CLAONAIG NAAR TARBERT 154
- 10 EEN TOCHT DOOR COWAL 168

EILANDEN 180

- 11 EEN RONDJE OVER BARRA 182
- 12 DE EILANDEN EN DIJKWEGEN 196
- 13 SCHOTLAND VOOR BEGINNERS 206
- 14 NOORD-LEWIS 218
- 15 SNORKELEN OP HARRIS 232
- 16 VAN TARBERT NAAR TARBERT 244
- 17 TERUG NAAR SKYE 258

ZUID- EN MIDDEN-SCHOTLAND 270

- 18 HET ACHTJE VAN DE 7STANES 272
- 19 DE BONNIE BOTANY TOUR 284
- 20 VAN STIRLING NAAR PITLOCHRY VIA DE TROSSACHS 296
- 21 VAN SELKIRK NAAR LANGHOLM 310

OOSTKUST EN CAIRNGORMS 320

- 22 VAN LINN OF DEE NAAR MONTROSE 322
- 23 VAN GRANTOWN-ON-SPEY NAAR CRAIGELLACHIE 334
- 24 VAN DUNDEE NAAR EDINBURGH 342

HOUGLANDEN EN HET NOORDEN 352

- 25 HARRY POTTER-ROUTE 354
- 26 VAN ABERDEEN NAAR INVERNESS 368
- 27 VAN CAIRN GORM NAAR BEN NEVIS 378

Kampeerbus- en camperverhuur 392
Aires in Schotland 395
Register 398
Dankwoord 400

ROUTE 01

ROUTE 01

VAN INVERNESS NAAR JOHN O'GROATS

MILLIONAIRE'S VIEW

De meeste mensen reizen over de NC500 tegen de klok in en beginnen bij Invernes, waarna ze over de A9 naar het noorden gaan. Het is niet het meest opwindende deel, dat geef ik toe, maar het kent een aantal geheimen, duizenden jaren menselijke bewoning en de donkere kant van de recentere geschiedenis van de Hooglanden. Een wandeling buiten de gebaande paden biedt prachtige, verlaten glens en uitzichten een miljonair waardig...

- DOEL: spectaculair kustlandschap
- START: Inverness
- EINDE: John o'Groats
- AFSTAND: 225 kilometer
- AANTAL DAGEN: 3
- OS LAND-RANGERKAART: 17, 11, 12, 21, 26, 27

Kort nadat je Tain hebt verlaten, maak je een omweg via de A836 naar Struie Hill, een uitkijkpunt op een klein weggetje dat vanaf de Dornoch Firth zuidwaarts richting Ardross Forest loopt. Eigenlijk is het niet zo bijzonder, want het is slechts een parkeerhaven met een afvalbak, maar het uitzicht is echt mooi. Zo mooi zelfs dat de plek nog een andere naam heeft: Millionaire's View. Vanuit dit punt zie ik in oostelijke en in westelijke richting de monding van de rivier (firth) en de vallei (glen) waarin deze ligt. Hij is weelderig en groen met een mengeling van bos en beplanting, velden en struikgewas.

In de verte in het westen zie je op hoger gelegen terrein lage toppen bedekt met bruinkleurende varens en heide. Het is inderdaad prachtig. Ik begrijp alleen niet waarom een uitzicht exclusief voorbehouden moet zijn aan mensen met geld; je kunt hier immers op elk moment komen. Als je zou willen, kun je zelfs de moeite nemen om naar de top van Struie Hill te lopen en gratis over de hele riviermonding kijken. Ik vermoed dan ook

dat de naam ironisch bedoeld is, maar dan besef ik dat het uitzicht misschien niet zo exclusief is. Het is het vruchtbare, idyllische tafereel dat zo bijzonder is. En hoe verder ik over de NC500 ga en hoe verder ik terugkijk in de geschiedenis van Schotland, hoe meer ik begrijp waarom dit soort land misschien niet voor iedereen bereikbaar is.

Onze eerste overnachting op dit eerste deel van de NC500 is in Helmsdale, een dorpje met een haventje ongeveer halverwege Inverness en John o'Groats. We brengen de nacht door bij de haven (donatie aan de RNLI - geen voorzieningen) en ontwakken met een gouden dageraad die al snel verandert in een heldere herfstochtend. We slenteren wat langs de haven waarna we onze spullen inpakken en de A897 opgaan, een weggetje dat naar Melvich aan de noordkust leidt. Het brengt ons door een U-vormige vallei en volgt de loop van de rivier de Helmsdale. Lizzy heeft iets gelezen over een broch (een fort uit de ijzertijd) in de vallei en wil graag even van de hoofdweg af dus rijden we een paar kilometer stroomopwaarts. De broch is lastig te vinden, maar als we boven op de heuvels stoppen om daar rond te kijken, zien we hoe weelderig groen de vallei naast de rivier is. Het is net een kleinere versie van de glen bij Millionaire's View.

snuisterijen uit de geschiedenis van de Sutherlands. Daartoe behoren pistolen met een parelmoeren handvat, een portret van Marie Antoinette (o, wat moet de Britse aristocratie 'm hebben geknepen na de Franse Revolutie!), miniaturen, medailles, aandenkens en geschenken van het koninklijk huis. Kortom, alle pracht en praal van een van de invloedrijkste, gegoede families van de 18e en 19e eeuw.

Ik denk aan de vernielde boerderijtjes en de puinhopen in Badbea en aan de enorme kloof daartussen. Van niets naar alles in 32 kilometer. Hoewel ik beseft dat de Sutherlands in de populaire hervertelling van deze periode in de geschiedenis zijn geworden tot de pantomime-schurken van de *clearances* in de Hooglanden - net zoals ik dat hier doe - verbergt slechts weinig het verschil tussen rijkdom en verarming, gedwongen uitzettingen, emigratie, brandende huisjes en fantasievolle kasteeltorens.

Het doet er niet toe wie verantwoordelijk was voor het verwoestende effect dat de *clearances* hadden op het landschap van de Hooglanden. Van een land vol in

gebruik zijnde boerderijtjes werd het binnenland het domein van de schapen, terwijl de rijken havens en kustdorpen bouwden om de lastige, zittende pachters kwijt te zijn. De vriendelijke en fraaie glens veranderden voor altijd omwille van landbouwhervormingen en zogenaamde verbeteringen. En dat alles om maar één reden - en vergeef me als ik dat te eenvoudig voorstel - geld.

Bespreek ik daar een vleugje schaamte als ik terugloop naar het busje? Ik betwijfel het.

We verlaten het kasteel aan de A9 en gaan richting John o'Groats en de frisse lucht - en de leegte - van het hoge noorden.

OVERNACHTEN

Rosemarkie Camping and Caravanning Club Site

Ness Road East, Rosemarkie, IV10 8SE

web: www.campingandcaravanningclub.co.uk/rosemarkie

e-mail: Uitsluitend een online aanvraagformulier

tel: 01381 621 117

info: Een geweldige camping direct aan het strand met uitzicht naar het oosten. Ruim een kilometer van Chanonry Point.

Silver Wells

Culbokie, IV7 8JR

tel: 07857 680 616

info: Camperpark van CAMpRA.

North Keiss Camper Site

Keiss, KW1 4XF

e-mail: northkeisscamper@yandex.com

tel: 07990 866 816

info: Park zonder voorzieningen. Vrijwillige bijdrage. Geef gul.

Rhives Car Park

Golspie, KW10 6TH

info: Vergoeding is mede om de mountainbike-paden te onderhouden.

Golspie Motorhome Site

Golspie, KW10 6UB

web: www.campingatgolspie.com

e-mail: Uitsluitend een online aanvraagformulier

tel: 07810 187 162

info: Een relatief nieuwe overnachtingsplek in aire-stijl vlak aan de A9 bij Golspie. Handig voor Dunrobin Castle.

Brora Caravan and Motorhome Club Site

Brora, KW9 6LP

web: www.caravanclub.co.uk/club-sites/scotland/highlands/brora-club-campsite

e-mail: brora@camc.com

tel: 01408 621 479

info: Een kleine clubcamping vlak bij zee, buiten Brora.

John o'Groats Caravan and Campsite

County Road, John o'Groats, KW1 4YR

web: www.johnogroatscampsite.co.uk

e-mail: info@johnogroatscampsite.co.uk

tel: 01955 611 329

info: Veel dichterbij die beroemde wegwijzer kun je niet komen. Prachtig uitzicht en gemakkelijke toegang tot de highlights van het gebied.

Sinclair Bay Camper and Caravan park-up

Main Street, Keiss, KW1 4UY

web: www.facebook.com/sinclairbayparkup

e-mail: sblc403@btinternet.com

tel: 07881 872 851

info: Goede plek direct aan de A9. Ga naar de Village Inn voor meer informatie.

IN DE OMGEVING

The Castle of Mey Ooit aangekocht door Queen Mother Elizabeth die het in 1954 liet renoveren. Het is nu de zomerresidentie van Charles. Aardig om even te bekijken. • www.castleofmey.org.uk

Dunnet Head Het noordelijkste puntje van het vasteland van Groot-Brittannië en een vogelreservaat onder bescherming van de RSPB.
• www.rspb.org.uk/days-out/reserves/dunnet-head

Strathnaver Museum Een interessant museum met oog voor landleven in de Naver Valley, ook veel informatie over de *clearances*.
• www.strathnavermuseum.org.uk

Bettyhill Pool Het is klein, maar als je wilt zwemmen, is dit de enige plek.
• www.highlifehighland.com/nclc

Thurso Community Cafe

Een ruimte voor inwoners en bezoekers. Alle winst gaat naar de gemeenschap.
• www.thursocommunitycafe.co.uk

Olive, Thurso Een mooi gemeenschapscentrum en café in het hart van Thurso. Lekker eten en goede koffie.
• www.facebook.com/olivethurso

Ard Neakie Lime Kilns

Vermaarde stopplaats op de NC500 en zeer pittoresk. Parkeren en lopen.

Zipline at Sangobeg Ga gewoon naar boven en zoef over de baai voor een geweldig uitzicht. Parkeerplaats vlakbij. • www.durnesszipline.com

Smoo Cave De grootste zeegrot van het VK, boottocht naar het binnenste van het heiligdom als het weer het toelaat. Anders loop je gewoon.
• www.smoo-cave-tours.com

Strathnaver Trail

Een archeologische route die de rivier de Naver volgt vanuit Bettyhill naar het zuiden en 29 locaties kent.
• www.strathnavermuseum.org.uk/strathnaver-trail

Crumbs Cake Cupboard

Letterlijk een kast aan de kant van de weg met heerlijke taarten en gebakjes. De saucijzenbroodjes zullen je zeker niet teleurstellen. Ik zou willen dat we meer hadden gekocht. Net buiten Bettyhill, in westelijke richting.
• www.facebook.com/lovelycrumbs

